

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Kyjov

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Kyjov se nachází v jihozápadní části Jihomoravského kraje. Spolu s dalšími 20ti správními obvody (dále jen SO) tvoří tento kraj. SO ORP Kyjov lze charakterizovat následujícími údaji:

- SO spravuje celkem 42 obcí (5. nejvyšší počet v kraji);
- v dotčeném území žije celkem 55.832 obyvatel (což odpovídá průměru kraje), z toho 11.483 v jádrovém městě;
- rozlohou přes 470 km² je 4. největším obvodem.

Tabulka 1: Komparace SO ORP v Jihomoravském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Kyjov	42	55832	11483	470
Hustopeče	28	35503	5883	355
Slavkov u Brna	18	22055	6224	158
Moravský Krumlov	33	22235	5893	348
Pohořelice	13	13439	4678	195
Znojmo	111	91197	33964	1242
Mikulov	17	19695	7410	244
Tišnov	59	29778	8849	342
Bučovice	20	15932	6450	171
Vyškov	42	51778	21496	547
Boskovice	73	51378	11446	511
Veselí nad Moravou	22	38931	11471	343
Břeclav	18	59742	24925	439
Ivančice	17	24042	9604	172
Rosice	24	24904	5790	174
Blansko	43	55976	20841	351
Židlochovice	24	31050	3615	194
Šlapanice	40	63498	7076	343
Hodonín	18	61402	25094	286
Kuřim	10	21956	10814	77
Brno	1	378327	378327	230
Průměr za kraj	32	55650	-----	343

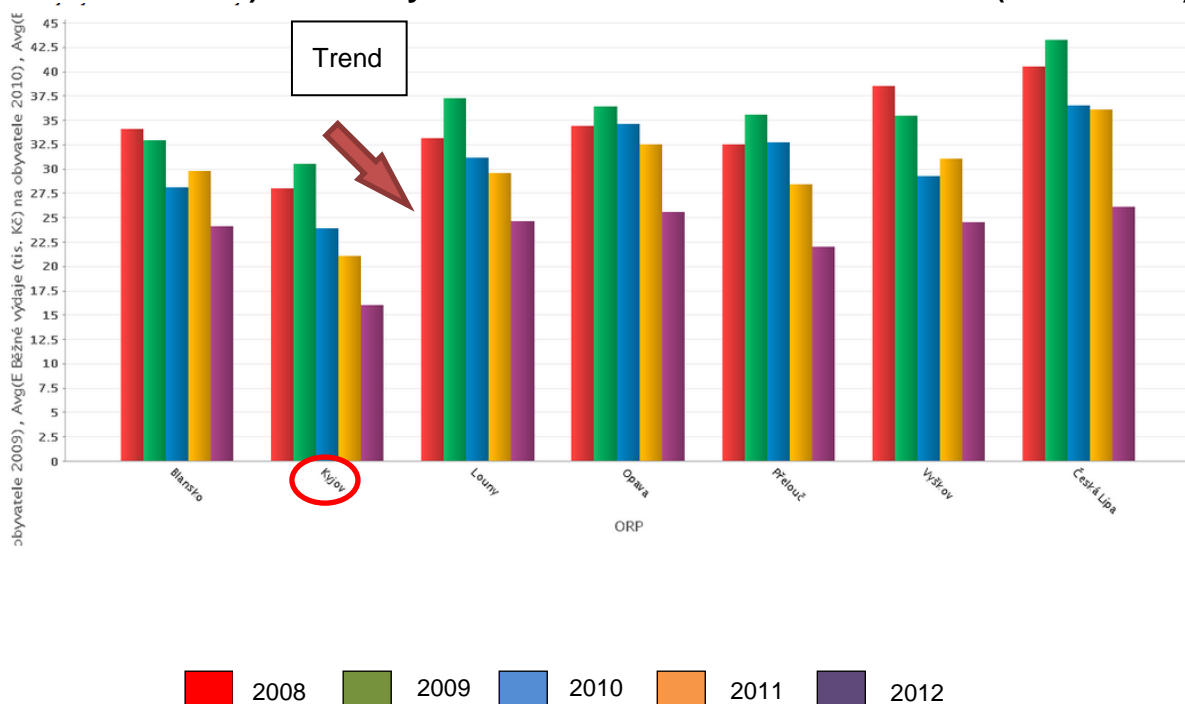
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obcí SO, počtem obyvatel SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 53.000 až 57.000 obyvatel (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Blansko, Jablonec nad Nisou, Třinec, Nýřany, Rakovník, Uherský Brod);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 41 až 43 obcí (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Blansko, Vyškov, Česká Lípa, Opava, Přelouč, Louny);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 11.000 až 11.500 (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Boskovice, Sušice, Veselí nad Moravou, Prachatice, Rychnov nad Kněžnou, Domažlice, Rumburk).

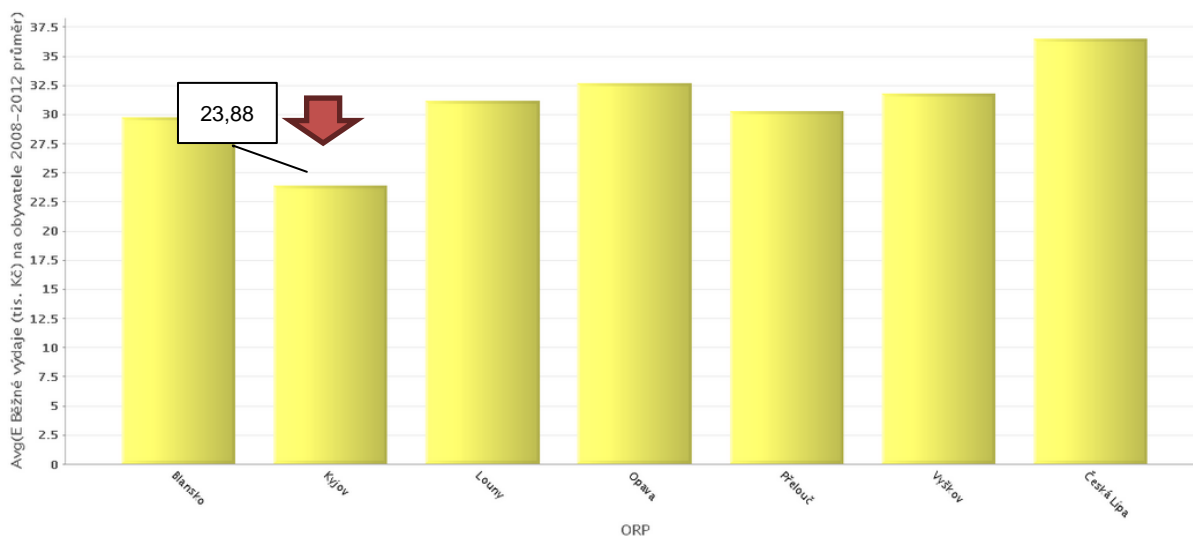
2. Ekonomická výkonnost

V oblasti ekonomické výkonnosti je vhodné se zaměřit na srovnání **běžných výdajů na obyvatele**, u nichž vykazoval SO ORP Kyjov po celé sledované období nejnižší úroveň ve skupině SO (dle kritéria počtu obcí) a jejich úroveň má jednoznačný trvale sestupný trend od roku 2009. Snižování jejich úrovně je poměrně výrazné, oproti roku 2009 se hodnota snížila téměř o 50 %. Průměrná hodnota dosažená kyjovským obvodem pak činí ca 24 tis. Kč/obyv./rok a je nejnižší u vzorku SO. Situaci znázorňují obrázky 1 a 2.

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 41 – 43) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

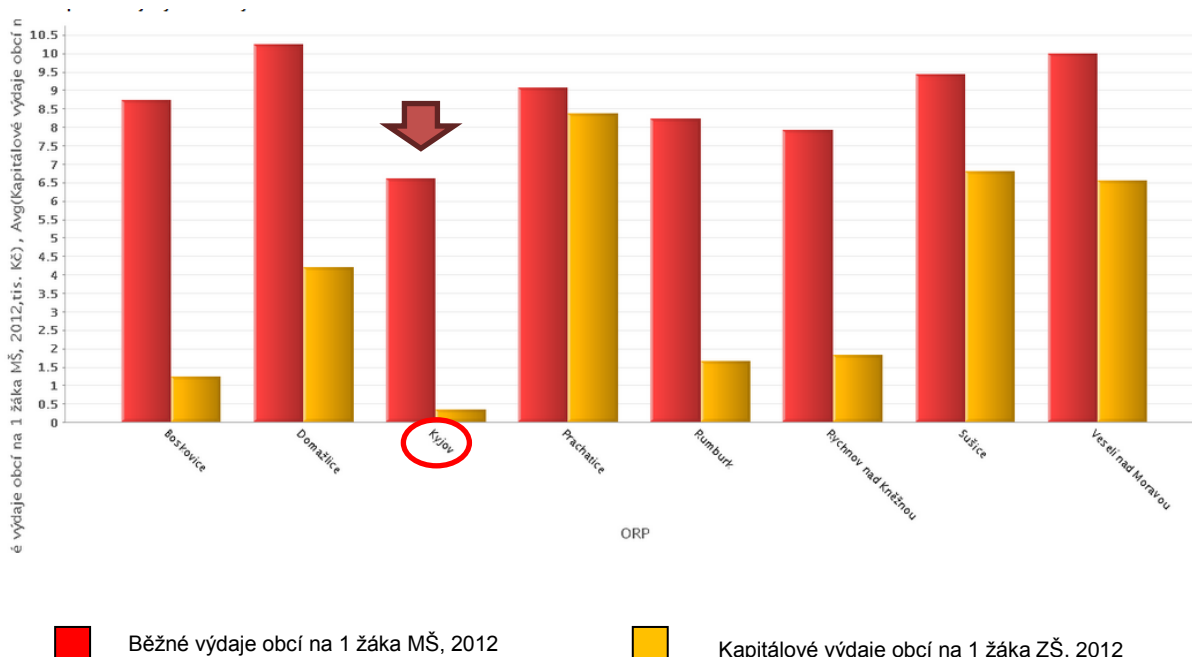
Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 41 – 43) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

3. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání zaujme zejména porovnání **běžných výdajů na žáky mateřských škol a kapitálových výdajů na žáky základních škol**. Při pohledu na oba parametry znázorněné grafem jsou hodnoty za obvod ORP Kyjov nejnižší: běžné výdaje na žáka MŠ s hodnotou 6,61 tis. Kč/žáka a kapitálové výdaje na 1 žáka ZŠ s hodnotou pod úrovní jednoho tisíce korun - 0,34 tis. Kč/žáka.

Obrázek 3: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 11 – 11,5 tis. obyv.) na žáka MŠ a ZŠ (v tis. Kč)

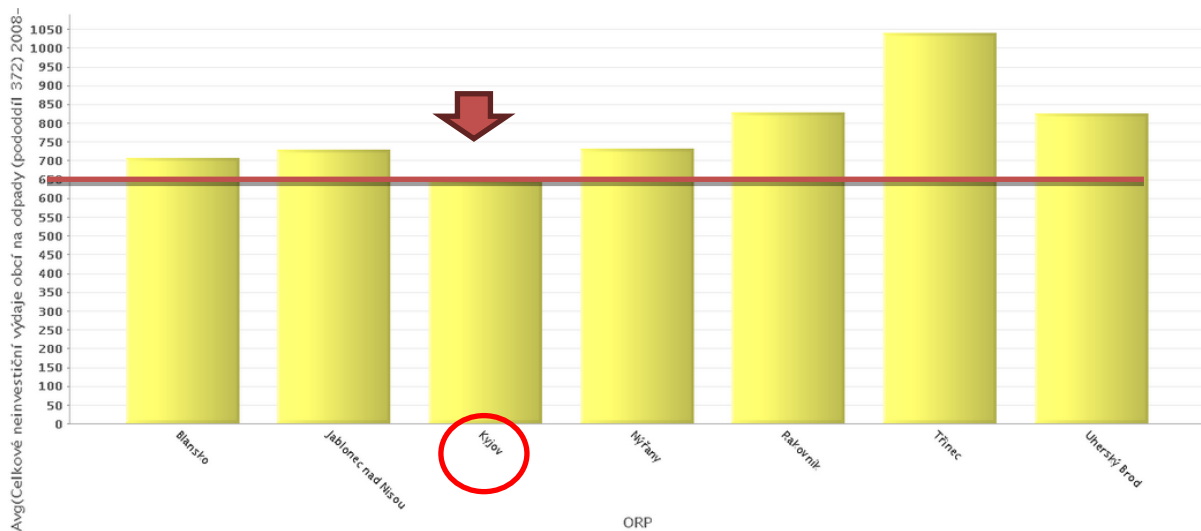

Obdobná situace platí i pokud bychom aplikovali jiné kritérium pro výběr srovnávaných SO ORP, např. SO Jihomoravského kraje nebo kritérium počtu obcí v daném správním obvodu. I v těchto skupinách obvodů jsou hodnoty obou veličin za SO ORP Kyjov jedny z nejnižších.

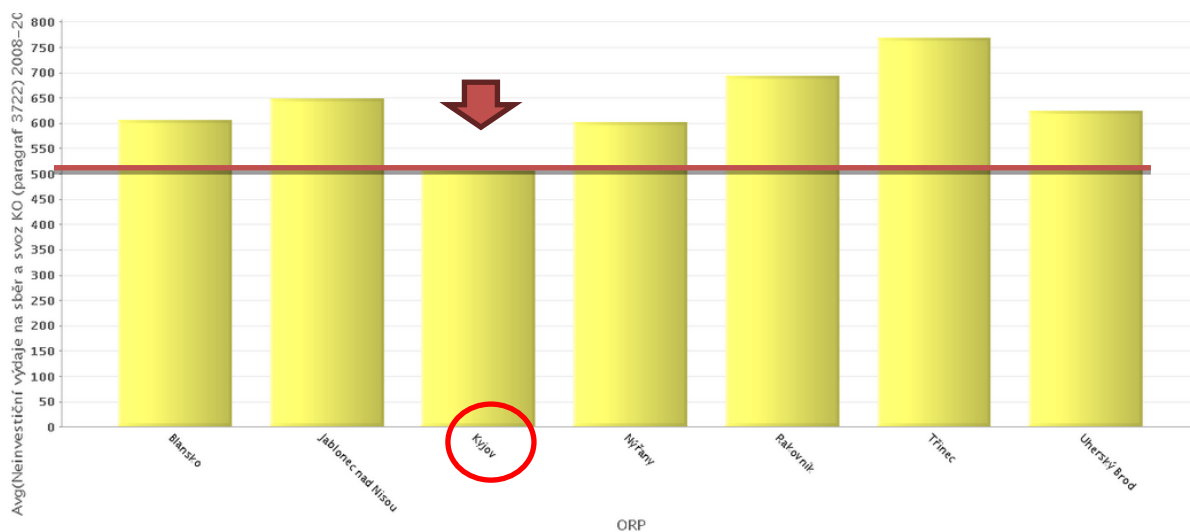
4. Odpadové hospodářství

Při bližším pohledu na problematiku odpadového hospodářství je významné srovnání **celkových neinvestičních výdajů obcí na odpady a neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO**. V obou případech jsou průměrné hodnoty dosažené obvodem ve sledované skupině vybraných SO ORP nejnižší. To dokládá i průměrná úroveň celkových neinvestičních výdajů na odpady, která dosahuje výše ca 647 Kč/obyv./rok, a průměrná úroveň neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO ve výši ca 507 Kč/obyv./rok. Viz obrázky 4 a 5.

Obrázek 4: Průměrné celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 53 – 57 tis.) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008 – 2012

Obrázek 5: Průměrné neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 53 – 57 tis.) na sběr a svoz komunálního odpadu v období 2008 – 2012 (v Kč/obyv./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP KYJOV	
základní charakteristika	v Jihomoravském kraji správní obvod ORP Kyjov: <ul style="list-style-type: none"> z hlediska rozlohy je 4. největší z hlediska počtu obyvatel odpovídá průměru spravuje 5. nejvyšší počet obcí
ekonomická výkonnost	<ul style="list-style-type: none"> SO zaznamenává trvale sestupnou tendenci běžných výdajů na obyvatele od roku 2009
předškolní a školní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> běžné výdaje na žáky ZŠ a kapitálové výdaje na žáky MŠ jsou 1 z nejnižších či dokonce nejnižší ve skupinách SO při aplikaci různých kritérií
odpadové hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> průměrná výše celkových neinvestičních výdajů na odpady i na sběr a svoz KO kyjovského obvodu je ve skupině SO nejnižší

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad